

Bruselj, 27.5.2015
COM(2015) 222 final

POROČILO KOMISIJE

**EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI BANKI,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Uvedba eura v Litvi

POROČILO KOMISIJE

EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI BANKI, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Uvedba eura v Litvi

1. UVOD

Svet je 23. julija 2014 sklenil, da Litva izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo eura in da se njeno odstopanje od vključitve v območje enotne valute odpravi s 1. januarjem 2015¹.

Litva je ravnala kot vse države članice, ki so euro uvedle po prvem valu prehodov na euro (1999–2002), ter je uporabila t. i. scenarij „velikega poka“, pri katerem so eurobankovci in eurokovanci postali zakonito plačilno sredstvo na dan prevzema eura². Dvotedensko obdobje dvojnega obtoka, v katerem so se hkrati uporabljali bankovci in kovanci v eurih in litovskih litasih, je omogočilo postopno opuščanje gotovine v litasih. Ta uspešen prehod ponovno dokazuje, da kratko obdobje dvojnega obtoka zadostuje, če je prehod dobro pripravljen³. Velika večina Litovcev (86 %) meni, da je prehod potekal brez težav in učinkovito⁴.

Po dveh poročilih Komisije o praktičnih pripravah na prehod na euro v Litvi⁵, to poročilo pokriva najpomembnejše vidike postopka prehoda za nazaj in se osredotoča na priprave na menjavo gotovine, obdobje dvojnega obtoka, ukrepe, sprejete za preprečevanje zlorab pri cenah in napačnega zaznavanja cen, gibanje cen in zaznavanje cen ter obveščanje o euru. Poročilo po potrebi določa tudi priporočila Komisije o nadaljnjih ukrepih, ki jih še lahko sprejmejo litovski organi, in vsebuje zaključke, ki bi bili lahko koristni za prihodnje prehode.

2. PREHOD

2.1. Priprave na menjavo gotovine

Menjava gotovine je verjetno najopaznejši del menjave valute, saj zadeva tako rekoč vse finančne institucije, podjetja in državljane. Nemotena in učinkovita izvedba tega projekta je

¹ Sklep Sveta 2014/509/EU z dne 23. julija 2014 o uvedbi eura v Litvi 1. januarja 2015 (UL L 228, 31.7.2014, str. 29–32).

² Države članice iz prvega vala so uvedle euro po „madriškem scenariju“, ki določa prehodno obdobje treh let (eno leto za Grčijo).

³ V Latviji, Estoniji, na Slovaškem in v Sloveniji je obdobje dvojnega obtoka trajalo dva tedna, medtem ko je na Malti in Cipru trajalo en mesec.

⁴ Flash Eurobarometer 412, anketiranje na terenu je potekalo od 16. do 19. januarja 2015, dostopno na: [http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/pdf/fl412_report_final_en.pdf]

⁵ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Štirinajsto poročilo o praktičnih pripravah na prihodnjo širitev euroobmočja z dne 23. julija 2014 – COM(2014) 489 final; Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Petnajsto poročilo o praktičnih pripravah na prihodnjo širitev euroobmočja z dne 23. julija 2014 – COM(2014) 706 final.

odvisna od ustrezne dobave eurogotovine vsem vključenim ter dobre priprave bank in podjetij na veliko dodatno obremenitev.

Na podlagi javnega razpisa je bilo v kovnici v Litvi izdelanih 370 milijonov eurokovanec z litovsko nacionalno stranjo. Približno 132 milijonov eurobankovcev različnih apoenov je bilo izposojenih pri banki Deutsche Bundesbank.

Bankam in podjetjem se je uspešno zagotovila eurogotovina pred koncem leta 2014. Preddobava kreditnim institucijam se je začela 1. oktobra 2014 za eurokovanec in 1. novembra 2014 za eurobankovce. Redna posredna preddobava večjim strankam poslovnih bank se je začela 1. decembra 2014, manjšim podjetjem, za katera se uporablja poenostavljena posredna preddobava, pa se je eurogotovina dobavila do konca decembra 2014. Skupna vrednost preddobavljenih eurobankovcev in eurokovanec je bila 622 milijonov EUR.

900 000 začetnih paketov eurokovanec, v katerih je bila mešanica vseh apoenov litovskih eurokovanec (vrednost: 11,59 EUR na paket), je bilo naprodaj od 1. decembra 2014 pri 343 podružnicah komercialnih bank, 330 poštnih uradih in 3 blagajnah Banke Litve. Povpraševanje po začetnih paketih je bilo veliko. 640 000 od 900 000 začetnih paketov je bilo prodanih do 14. decembra 2014, do 1. januarja 2015 pa so bili prodani skoraj vsi začetni paketi, namenjeni državljanom. Poleg tega sta bili za trgovce na drobno pripravljene dve različni vrsti posebnih začetnih paketov (60 000 paketov v vrednosti 111 EUR in 50 000 paketov v vrednosti 200 EUR).

Zaradi večjega varnostnega tveganja je bil pripravljen akcijski načrt za varnost, v katerem so bili predvideni ukrepi za povečanje varnosti prevoza gotovine, ki ga je izvajal sektor prevoza gotovine, med postopkom prehoda, tj. namensko usposabljanje za policiste. Vzpostavljen je bil akcijski načrt tudi za primer morebitnih slabih vremenskih razmer.

Zlasti v zadnjih dneh decembra 2014 so morali v poslovnih bankah in poštnih uradih rokovati z izredno velikimi količinami gotovine. Da bi olajšali logistiko umika kovanec valute litas, so bile družbam za prevoz gotovine in poslovnim bankam zagotovljene standardne premične posode za zbiranje, hrambo in prevoz kovanec.

Nekatere komercialne banke so konec leta 2014 in v prvih dneh po prevzemu eura povečale število osebja v podružnicah, da bi olajšale menjavo gotovine, in/ali so odprle dodatna okenca. Glede na to, da so bančne podružnice v Litvi odprte razmeroma dolgo, država med prehodom ni predvidela podaljšanja delovnega časa v vseh podružnicah. Vseeno je devet komercialnih bank konec leta 2014 in v začetku leta 2015 podaljšalo delovni čas služb za pomoč strankam. Komercialne banke bodo zagotavljale brezplačne storitve neomejene menjave gotovine do 30. junija 2015, približno 90 bančnih podružnic pa bo gotovino menjavalo brezplačno do 31. decembra 2015.

Banka Litve je od konca septembra 2014 za uslužbence, ki rokujejo z gotovino, in za računovodje, ponudila posebna usposabljanja o euru na splošno in zlasti o varnostnih vidikih. Teh usposabljanj so se udeležili zlasti trgovci na drobno in uslužbenci poštnih uradov („usposabljanje trenerjev“). Banke so za svoje uslužbence organizirale posebno usposabljanje o splošnih načelih uvedbe eura in njenih posledicah za bančne storitve ter razpoložljivosti bančnih storitev pred datumom prevzema in po njem.

Za boljši dostop do menjave gotovine, zlasti na podeželju, se je litovska pošta dejavno vključila v menjavo gotovine, tako da je na 330 poštних uradih opravljala storitve menjave gotovine za splošno javnost.

Glede na anketo Komisije, ki je bila izvedena konec decembra 2014⁶, je velik delež Litovcev pred prehodom že imel nekaj eurogotovine: 44 % jih je imelo eurobankovce (56 % s potovanja v tujino, 35 % po menjavi v eni od litovskih bank) in 46 % eurokovanke (62 % s potovanja v tujino in 31 % iz začetnega paketa).

Prehod na eurogotovino v Litvi je bil dobro pripravljen in organiziran.

Banke, podjetja in državljani so bili pred prehodom z eurogotovino dobro oskrbljeni.

2.2. Obdobje dvojnega obtoka

Dvotedensko obdobje dvojnega obtoka, v katerem sta se hkrati uporabljala euro in litovski litas, se je končalo 15. januarja 2015.

Na bankomatih je bilo eure mogoče dvigovati že 1. januarja 2015 in od takrat naprej delujejo brez težav. V zadnjih dneh decembra 2014 so bili napolnjeni pretežno z euro gotovino, večinoma apoenov 5, 10, 20 in 50 EUR. Medtem ko je večina bankomatov delovala takoj po polnoči, je celotno litovsko omrežje bankomatov (približno 1 200 bankomatov) začelo delovati 1. januarja ob 00:26. Terminalni POS so prešli na euro 1. januarja 2015. Stranke bank se je spodbujalo k pogostejši uporabi elektronskega plačevanja, zlasti v prvih dneh po 1. januarju 2015. V obdobju dvojnega obtoka so se plačilne kartice uporabile pri 6,7 milijona transakcijah v skupni vrednosti 127 milijonov EUR. V primerjavi z istim obdobjem januarja 2014 se je uporaba elektronskega plačevanja v januarju 2015 povečala za približno 5 %.

Zaradi temeljitih priprav so banke in poštni uradi dobro vzdržali dodatno delovno obremenitev v obdobju dvojnega obtoka. Več bank je v podružnice razporedilo dodatno osebje za gotovinske transakcije. Maloprodajnim strankam in drugim poslovnim strankam so se proaktivno zagotavljale storitve zbiranja gotovine. Prostorji za štetje in hrambo v podružnicah so bili prilagojeni.

V prvi polovici januarja 2015 je bilo na bankomatih izplačanih 314 milijonov EUR. Poleg tega so nekatere banke konfigurirale svoje večfunkcijske bankomate (bankomati, ki omogočajo dvig in polog gotovine) tako, da so v prvih tednih leta 2015 sprejemali litase in izplačevali eure. V prvi polovici januarja je bilo na večfunkcijskih bankomatih položenih več kot 205 milijonov litasov (59,3 milijona EUR).

Menjava litasov v eure je bila mogoča v 343 bančnih podružnicah, 330 poštних uradih, treh enotah Bank Litve in 14 podružnicah kreditnih zadrug. Do 15. januarja 2015 so banke zamenjale 419 milijonov EUR, poštni uradi 156 milijonov EUR, Banka Litve 14 milijonov EUR, kreditne zadruge pa 2 milijona EUR.

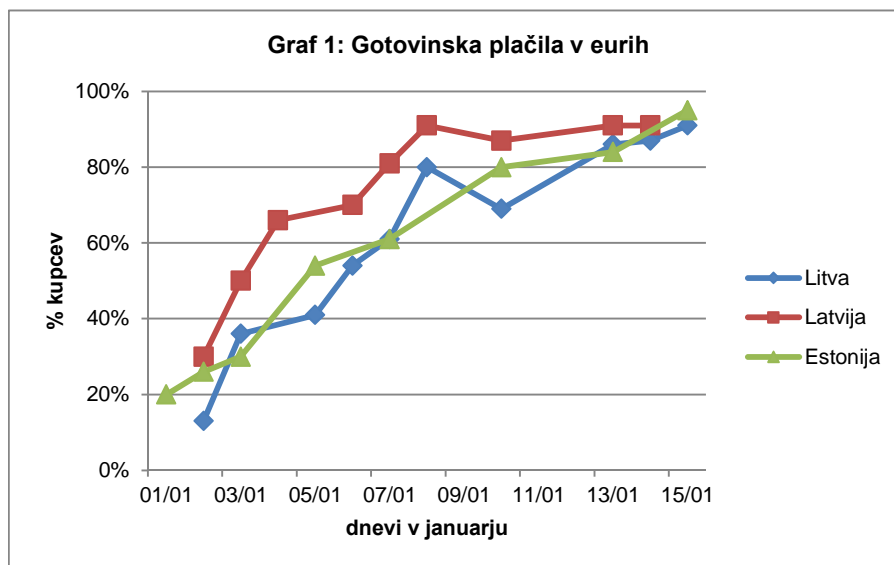
Glede na anketo Komisije, ki je bila izvedena med 16. in 19. januarjem 2015 v Litvi⁷, v prvem tednu januarja 91 % vprašanih ni imelo nobenih težav pri menjavi gotovine v litasih ali dvigu

⁶ Flash Eurobarometer 409, opravljena v Litvi med 29. in 30. decembrom 2014, str. 3.

⁷ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

eurogotovine v bankah. To je nekoliko več kot pri prehodu na euro v Latviji (88 %), vendar je na splošno v skladu s prejšnjimi prehodi⁸.

Diagram 1 prikazuje razvoj gotovinskih plačil izključno v eurih v obdobju dvojnega obtoka v Litvi v primerjavi z Latvijo in Estonijo.

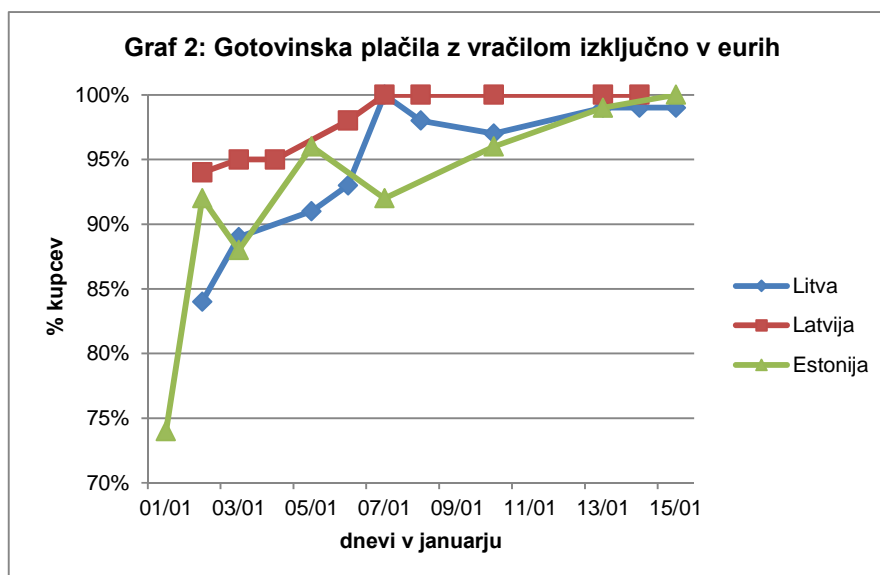

Že tretji dan prehoda (3. januarja 2015) je 36 % prebivalstva pri plačevanju z gotovino uporabljalo izključno eure.⁹ Dne 8. januarja je izključno z eurogotovino plačevalo že štiri petine anketiranih državljanov. Nato se je delež plačil z gotovino izključno v eurih povečeval proti koncu obdobja dvojnega obtoka, razen v soboto, 10. januarja 2015, ko se je znižal z 80 % na 69 %, nato pa se je naslednji dan hitro ponovno povečal na 86 %. Na splošno se je plačevanje izključno z eurogotovino povečevalo hitro, vendar nekoliko manj stabilno kot v obdobju dvojnega obtoka v Latviji leta 2014.

Na splošno je tudi sektor trgovine na drobno uspešno opravil z izzivi postopka prehoda in sočasno uporabo dveh valut. Trgovci na drobno so bili dobro oskrbljeni z eurogotovino, tako da se o večjih težavah s čakalnimi vrstami ni poročalo. Kot je razvidno iz diagrama 2, je 84 % državljanov že 2. januarja prejelo drobiž izključno v eurih. Ta delež se je 7. januarja povečal na 100 %.

⁸ Primerljive številke so bile 95 % v Estoniji, 90 % na Slovaškem, 88 % na Cipru, 85 % na Malti in 96 % v Sloveniji.

⁹ Flash Eurobarometer 410, anketiranje na terenu je potekalo od 2. do 8. januarja 2015, dostopno na: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_410_en.pdf.

Glede na anketo Komisije, ki je bila izvedena takoj po koncu obdobja dvojnega obtoka, velika večina Litovcev (86 %) meni, da je prehod potekal brez težav in učinkovito¹⁰.

2.3. Umik stare valute

Čeprav se količina gotovine v litasih v obtoku zmanjšuje že od začetka leta 2014, je umik gotovine v litasih iz obtoka poseben izziv, ker se v Litvi gotovina uporablja zelo pogosto.

Precejšen del gotovine v litovskih litasih je bil iz obtoka umaknjen že pred prehodom. Ob upoštevanju količine in skupne teže kovancev v litasih, ki so bili v obtoku v letu 2014, je Banka Litve ponudila neomejeno in brezplačno menjavo kovancev v litasih v bankovce v litasih do konca decembra 2014, da bi zmanjšala število kovancev v litasih v obtoku. Za zmanjšanje števila bankovcev visokih apoenov litasa v obtoku do 1. januarja 2015 se je družbe in podjetja za prevoz gotovine jeseni 2014 spodbujalo, naj ne naročajo bankovcev visokih apoenov. Hkrati so poslovne banke povečale spodbujanje negotovinskih plačil pri strankah.

Do 31. decembra 2014 se je vrednost litasov v obtoku zmanjšala za 51 % v primerjavi z januarjem 2014. Dne 31. decembra 2014 je bilo približno 5,8 milijarde litasov še vedno v obtoku.

Postopna demonetizacija bankovcev v litasih se je začela že avgusta 2014, medtem ko se je demonetizacija kovancev v litasih začela oktobra 2014.

Prehod v Litvi je bil dobro pripravljen in izveden brez težav.

Bančni avtomati in prodajni terminali so bili pravočasno prilagojeni, banke in poštni uradi pa so dobro vzdržali dodatno delovno obremenitev med obdobjem dvojnega obtoka. Trgovci na drobno so dobro upravljali izzive postopka prehoda in sočasno uporabo dveh valut. Dobro so bili oskrbljeni z eurogotovino in glede na anketo Komisije je že 2. januarja 2015 84 % anketiranih državljanov prejelo drobiž izključno v eurih¹¹.

¹⁰ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

¹¹ Flash Eurobarometer 410, glej sprotno opombo 9.

3. PREPREČEVANJE ZLORAB GLEDE CEN IN ZMOTNEGA ZAZNAVANJA CEN

Splošna javnost je zaskrbljena zaradi možnega vpliva, ki bi ga lahko imela uvedba eura na cene. Zato je zlasti pomembno, da litovski organi sprejmejo potrebne ukrepe za preprečevanje zlorab in odpravijo napačno zaznavanje gibanja cen.

Od januarja 2014 se spremljajo cene 100 izdelkov in storitev, ki se pogosto kupujejo, na najbolj priljubljenih prodajnih mestih v sedmih največjih mestih v Litvi. Med storitvami, ki se spremljajo, so različne storitve, ki se bodo na podlagi izkušenj pri prejšnjih prehodih na euro najverjetneje podražile zaradi prehoda, kot so storitve manjših podjetij (frizerski saloni, restavracije/kavarne ter avtopralnice).

Upoštevanje zahtev glede označevanja cen in pretvorbe (npr. pravila o zaokrožanju) v obdobju dvojnega označevanja ter izvajanje Memoranduma o dobrih poslovnih praksah ob uvedbi eura spremlja Center za varstvo pravic potrošnikov, pri tem pa sodelujejo tudi razne inštitucije, kot je Državna živilska in veterinarska služba in Državni inšpektorat za neživilske proizvode. Intenzivne kontrole so se začele po začetku obdobja dvojnega označevanja 23. avgusta 2014. Po prvem posebnem poročilu Evropske komisije o praktičnih pripravah Litve na uvedbo eura se je število sodelujočih inšpektorjev znatno povečalo na več kot 350 inšpektorjev.

Obvezno dvojno označevanje cen v litasih in eurih se je začelo 23. avgusta 2014 in bo trajalo do sredine leta 2015. Od avgusta 2014 je bilo opravljenih 13 819 kontrol. Center za varstvo pravic potrošnikov je ugotovil kršitve v 870 primerih. Najpogosteje ugotovljene pomanjkljivosti so neoznačevanje cen v obeh valutah in nepravilno zaokrožene cene. Denarne kazni za kršitve so od 1 000 LTL (289 EUR) do 10 000 LTL (2 896 EUR), odvisno od narave kršitve. Sankcije so se uporabile za 833 poslovnih subjektov, od tega je bilo 819 podjetij opozorjenih, le v 14 primerih pa je bila naložena denarna kazen. V januarju 2015 je bilo opravljenih 1 543 inšpekcij, med katerimi se je ugotovilo 93 kršitev.

Na splošno so Litovci menili, da je dvojno označevanje cen uporabno orodje, ki pomaga pri primerjanju cen in navajanju na razmišljanje v svoji novi valuti. Glede na anketo, ki jo je Komisija izvedla januarja¹², sta več kot dve tretjini vprašanih v Litvi (67 %) povedali, da se jim zdi dvojno označevanje koristno po prehodu. Več kot tri četrtine državljanov Litve (77%) meni, da je bilo dvojno označevanje cen opravljeno pravilno ali večinoma pravilno. Litva ima najnižji delež vprašanih, ki menijo, da je bilo dvojno označevanje cen izvedeno pravilno ali večinoma pravilno.

Na vprašanje o pretvorbi cen je skoraj polovica anketirancev (47 %) odgovorilo, da so bile pretvorbe pravilne¹³. Ta rezultat se uvršča nekje na sredino rezultatov pri prejšnjih prehodih.

Dne 18. avgusta 2014 se je začela izvajati kampanja za Memorandum o dobrih poslovnih praksah ob uvedbi eura, ki podjetja vabi, naj se zavežejo, da ne bodo zlorabljala prehoda sebi v prid, da bodo upoštevala pravila glede prehoda in nudila potrebno pomoč svojim strankam. Memorandum sledi načelu prostovoljnih pobud, ki so bile uspešno uporabljene pri predhodnih prehodih. Kampanjo vodi ministrstvo za gospodarstvo. Podpisniki kampanje so upravičeni do uporabe posebnega loga, ki dokazuje njihovo sodelovanje. Od 7. januarja 2015 se je več kot 5 000 podjetij, ki prodajajo blago ali storitve potrošnikom, pridružilo memorandumu, ki tako

¹² Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

¹³ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

vključuje 13 639 prodajnih točk. Sodeluje približno 90 % vseh trgovcev na drobno v Litvi. Kampanja o poštenih cenah je zelo pomembna pobuda v smislu preprečevanja morebitnih zlorab glede cen in odpravljanja zmotnega zaznavanja cen. V primerjavi s skupnim številom podjetij, ki so sodelovala v pobudi pri prehodu v Latviji, ter z izkušnjami iz prejšnjih prehodov¹⁴ je bil predviden cilj uspešno dosežen.

Od 1. oktobra 2014 so imeli potrošniki možnost predložiti pritožbe zaradi kršitev pravil o označevanju cen prek namenskih telefonskih linij, e-pošte ali z označevanjem zadevnega prodajnega ali storitvenega mesta na interaktivnem zemljevidu, ki je objavljen na spletni strani potrošniških združenj. Pritožbe se obravnavajo najpozneje v 48 urah po vložitvi. Državljeni so najpogosteje izrazili zaskrbljenost glede vprašanj, kot sta označevanje cen in uporaba pravil za zaokroževanje. Vsa vprašanja in pritožbe pristojni organi skrbno obravnavajo.

Vendar so Litovci še vedno zaskrbljeni zaradi vpliva eura na cene in določanja nepoštenih cen¹⁵. Zato se priporoča podaljšanje nadzora dvojnega označevanja cen, pravilne pretvorbe in pravil za zaokroževanje ter gibanja cen na splošno za nekaj dodatnih mesecev.

Litva je uvedla dvojno označevanje cen in sprejela pobudo o poštenih cenah v skladu s priporočili Komisije¹⁶.

Sodelovanje v pobudi o poštenih cenah je bilo precej večje kot pri prejšnjih prehodih na euro.

4. GIBANJA CEN IN NJIHOVO ZAZNAVANJE

Prehod na euro je sledil obdobju zelo nizke in občasno negativne inflacije v Litvi. Na deflacijo je vplivala zlasti poraba energije in v manjšem obsegu neenergetski industrijski izdelki. Ta gibanja so podobna gibanjem glede na združene podatke za države euroobmočja in v sosednjih državah Litve.

Nedavna raziskava Komisije¹⁷ je pokazala, da večina Litovcev (58 %) meni, da bo euro povečal inflacijo v njihovi državi (v primerjavi s 57 % Latvijcev, 55 % Estoncev takoj po njihovih prehodih). Približno četrtnina vprašanih (26 %) je menila, da bi pridružitvev euroobmočju pomagala Litvi ohraniti stabilnost cen. V preteklih dveh prehodih na euro je bil ta delež nižji (v Estoniji: 21 %, v Latviji 19 %).

V skladu z uveljavljeno prakso po sprejetju eura v drugih državah članicah namerava Eurostat pripraviti oceno razvoja cen po prehodu na euro v Litvi, potem ko bo na voljo dovolj podatkov.

¹⁴ V Estoniji je primerljiva shema zajela 526 podjetij, na Cipru približno 7 600 podjetij, na Malti približno 7 900 in na Slovaškem približno 20 000 prodajnih mest, v Latviji pa približno 11 000 prodajnih mest.

¹⁵ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

¹⁶ Priporočilo Komisije z dne 10. januarja 2008 o ukrepih za lažje prehode na euro v prihodnosti (UL L 23, 26.1.2008, str. 30).

¹⁷ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

5. OBVEŠČANJE O EURU

Po Sklepu Sveta z dne 23. julija 2014 so litovski organi začeli intenzivno izvajati dejavnosti obveščanja v zvezi s preходом na euro.

V končni različici „Strategije obveščanja za prehod na euro v Litvi“, ki je bila odobrena z Resolucijo št. 604 z dne 24. junija 2013, je vlada Republike Litve določila smernice za informativno kampanjo o uvedbi eura. Kvantitativni cilj kampanje je bil zagotoviti, da bi 80 % prebivalstva menilo, da so dobro obveščeni o vseh praktičnih vidikih prehoda na euro.

V okviru sporazuma o partnerstvu in poznejšega sporazuma o dodelitvi sredstev, ki sta ga podpisala litovsko ministrstvo za finance in Evropska komisija, je Evropska komisija prispevala k izvajanju strategije obveščanja, tako da je financirala do 50 % upravičenih stroškov dejavnosti obveščanja. Pod vodstvom ministrstva za finance je kampanja obveščanja vključevala kombinacijo orodij in instrumentov za obveščanje (neposredno pošiljanje pošte gospodinjtvom, seminarje in usposabljanja, družbene medije, kampanje po televiziji in prek tiskanih medijev) ter je bila usmerjena v različne skupine (npr. širšo javnost, šolarje, ranljive skupine prebivalstva, podjetja). Banka Litve, ministrstvo za gospodarstvo, državni urad za varstvo potrošnikov, ministrstvo za izobraževanje in znanost ter druge državne in zasebne institucije so izvajali dopolnile dejavnosti obveščanja.

Za podjetja, ljudi, ki delajo z gotovino, in ranljive skupine so bili organizirani seminarji, delavnice in dogodki v regiji, da bi se obravnavala vprašanja v zvezi s preходом na euro. Da bi se doseglo kar največ prebivalcev Litve, je Eurobus do novembra 2014 obiskal vseh 60 občin. Več dejavnosti je bilo namenjenih slepim in slabovidnim ter naglušnim osebam, pri čemer so te dejavnosti vključevale usposabljanja o oblikovnih značilnostih novih bankovcev in kovancev, varnostnih elementih in splošnih podrobnostih prehoda na euro.

Julija 2014 se je začela kampanja v sredstvih javnega obveščanja s televizijskimi oglasi, katerih namen je bil vključiti javnost in pojasniti praktične vidike postopka prehoda na euro. Kampanjo je dopolnjevalo oglaševanje prek tiskanih medijev, radia, spleta in zunanjih medijev. Pri izbiri medijev je bila posebna pozornost namenjena ranljivim skupinam prebivalstva na odročnih območjih, invalidom in narodnostnim manjšinam.

Oktober 2014 so se gradiva, v katerih se obravnavajo praktični vidiki prehoda na euro v litovščini, poljščini in ruščini, po pošti poslala vsem gospodinjtvom v Litvi.

Ministrstvo za finance in Evropska komisija sta prav tako izpeljala več skupnih komunikacijskih dejavnosti: prireditve v zvezi s prevzemom eura in seminar za litovske novinarje julija 2014, konferenco o prehodu na euro septembra 2014 (skupaj z Evropsko centralno banko in Banko Litve) ter številne dejavnosti za novinarje in šole v Litvi. Komisija je litovskim organom prav tako zagotovila ustrezne publikacije za splošno javnost.

Za boljšo sinergijo in povečanje učinka dejavnosti kampanj obveščanja sta Evropska centralna banka in Banka Litve novembra 2014 začeli skupno kampanjo obveščanja, pri kateri so se uporabila različna orodja (televizija, tisk, spletno oglaševanje, oglaševanje na prostem ter druga informativna gradiva). Kampanja se je osredotočila na prikazovanje videza eurobankovcev in eurokovanecv, njihove varnostne značilnosti, ključna dejstva in datume prehoda.

Kampanja obveščanja in ozaveščanja javnosti je prispevala k nemotenemu prehodu na euro. Tako je mogoče sklepati, da je bil dosežen cilj, da bi se 80 % Litovcev počutilo dovolj obveščene, saj je velika večina Litovcev (92 %) izjavila, da so obveščeni glede eura, od tega jih je 34 % menilo, da so zelo dobro obveščeni; le 6 % jih je menilo, da niso dobro obveščeni¹⁸.

Poleg tega je raziskava, ki jo je izvedla Banka Litve¹⁹, pokazala, da sedaj skoraj 70 % vprašanih državljanov Litve podpira prevzem eura v njihovi državi, medtem ko je bila aprila in septembra 2014 ta podpora približno 47 % (številke Eurobarometra²⁰). Da bi se ta trend še izboljšal, se priporoča nadaljevati z ustreznimi prizadevanji za obveščanje in spremljanje javnega mnenja o vidikih, povezanih z eurom.

---

¹⁸ Flash Eurobarometer 412, glej sprotno opombo 4.

¹⁹ Raziskavo je izvedlo podjetje za sociološke raziskave BERENT Research Baltic med 19. januarjem in 10. februarjem 2015. Glavne ugotovitve so na voljo na spletni strani:

http://www.lb.lt/public_survey_after_the_euro_adoption_the_populations_support_for_the_single_currency_neared_70_per_cent

²⁰ Flash Eurobarometer 400 in 402.